

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Волинський національний університет імені Лесі Українки**  
**Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи**  
**Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

**СИЛАБУС**

вибіркової навчальної дисципліни

**Корекційна андрагогіка**

**підготовки бакалавра**

**спеціальності 016 «Спеціальна освіта»**

**за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка**

**освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»**

**Силабус вибіркової** навчальної дисципліни «Корекційна андрагогіка» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньою програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

**Розробники:** Сергеева Валентина Федорівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

**Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти**

протокол № 2 від 11 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:



---

Кузава І.Б.

## I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	<b>Галузь знань 01,</b> Освіта/педагогіка <b>спеціальність 016</b> Спеціальна освіта, (016.02 олігофренопедагогіка)  <b>освітньо-професійна програма</b> Корекційна психопедагогіка та логопедія  бакалавр	<b>Вибіркова</b>
Кількість годин 150 кредитів 5		Рік навчання 4
		Семестр 7
		Аудиторні – 42 год.
ІНДЗ: є		Лекції - 20 год. Практичні - 22 год. Лабораторні - Індивідуальні -
		Самостійна робота 98 год.
		Консультації 10 год.
		<b>Форма контролю: залік</b>
Мова навчання - українська		

## II. Інформація про викладача

**Сергеева Валентина Федорівна,**

*Вчене звання* - кандидат педагогічних наук,

*Науковий ступінь* - доцент,

*Посада:* доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

*Контактна інформація:* (0501087179, valentina.sergeeva@live.com

*Дні занять (згідно електронного розкладу на сайті університету)*

## III. Опис дисципліни

### 1. Анотація курсу

Масштабні трансформації, які відбуваються в усіх сферах суспільного життя, актуалізують питання спеціальної освіти, зокрема освіти дорослих з особливими потребами. Освіта дорослих з особливими потребами є важливою складовою демократичного функціонування сучасного суспільства, розглядається як необхідна умова розвитку особистості з метою адаптації її до сучасних соціальних перетворень. Питаннями теорії та практики освіти дорослих з особливими потребами у контексті безперервного становлення особистості займається корекційна андрагогіка.

Навчальна дисципліна "Корекційна андрагогіка" є складовою підготовки студентів спеціальності спеціальність 016 Спеціальна освіта, (016.02 олігофренопедагогіка).

Силабус вибіркової навчальної дисципліни "Корекційна андрагогіка" складено відповідно до вимог підготовки бакалавра галузі знань 01, Освіта/педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 олігофренопедагогіка), згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Силабус визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі і які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня; алгоритм вивчення навчального матеріалу курсу; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

**2. Пререквізити** : "Вікова фізіологія з основами гігієни", "Анатомо-фізіологічні та клінічні основи інтелектуальних порушень", "Вікова, педагогічна та спеціальна психологія", "Теорія та історія корекційної педагогіки", "Педагогіка загальна з історією", "Вступ до спеціальності "Спеціальна освіта"", "Основи педагогічної майстерності спеціального педагога" тощо.

**Постреквізити** : "Теорія і спеціальна методика виховної роботи з дітьми із порушеннями психофізичного розвитку", "Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності" тощо.

**3. Предмет** вивчення навчальної дисципліни - закономірності, принципи організації навчання, освіти дорослих з психофізичними порушеннями, що передбачає визначення цілей, завдань змісту, методів, форм, засобів залучення дорослого до оволодіння соціальним досвідом людства, його культурними цінностями.

**Метою** викладання навчальної дисципліни "Корекційна андрагогіка" є ознайомлення студентів з теоретико-методичними та науково-практичними засадами навчання та виховання дорослих осіб з обмеженими можливостями здоров'я, що створює відповідне підґрунтя для вивчення цієї галузі в Україні та за кордоном, дає практичні можливості для роботи в системі корекційної освіти і комплексної реабілітації дорослих осіб з особливими потребами.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни "Корекційна андрагогіка" є :

- формування у студентів категоріальних понять корекційної андрагогіки на основі вивчення історичного науково-практичного досвіду їх становлення;
- виховання толерантного ставлення студентів до дорослих з психофізичними вадами;
- стимулювання студентів до активної науково-пошукової роботи з метою визначення ефективних шляхів подолання наслідків професійної дезадаптації осіб з психофізичними порушеннями;
- навчання студентів моделювати та реалізовувати систему спеціальної андрагогічної корекційної допомоги дорослим з порушеннями психофізичного розвитку.

У процесі вивчення дисципліни в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі професійні компетентності:

**загальні**, що мають універсальний характер, не прив'язаний до предметної діяльності:

ІК. Уміння моделювати процес корекційно-розвиткової допомоги особам в умовах корекційно-освітньої діяльності та сприяння використанню отриманих знань в освітній практиці; засвоєння методології та методу спеціального підходу до педагогічних фактів і явищ; застосування отриманих знань про своєрідність розвитку осіб з різноманітними порушеннями психофізичного розвитку, про специфіку їх навчання та виховання у процесі планування та реалізації основних напрямків корекційної роботи з особами із особливими освітніми потребами.

ЗК 01. наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; планування і здійснення заходів щодо створення, розвитку і корекції власного позитивного професійного іміджу корекційного педагога, вихователя, вчителя;

ЗК 02. розроблення стратегій педагогічної взаємодії з різними професійно-виробничими групами; застосування найбільш доцільних форм та методів роботи з колегами; знаходження і використання інформації, необхідної для ефективної роботи; володіння діагностичними методиками для визначення стану педагогічного процесу;

ЗК 03. уміння аналізувати та оцінювати власний професійний імідж педагога спеціальної освіти з огляду на сучасні вимоги суспільства до фахівця корекційно-педагогічного профілю;

ЗК 04. володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості особи з порушеннями психофізичного розвитку;

ЗК 05. здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина України; здатність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень; уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю;

ЗК 06. здатність вибудовувати соціальну взаємодію на принципах толерантності, прагнення до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності; здатність розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно осіб з порушеннями психофізичного розвитку; необхідності та дотримання норм здорового способу життя.

ЗК 07. здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати у команді, навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;

ЗК 08. здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання;

ЗК 09. володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем розвитку спеціальної та інклюзивної освіти в сучасному світі.

#### ***Спеціальні (професійні) компетентності:***

СК 01. володіння знаннями про категорії осіб з порушеннями психофізичного розвитку, які є суб'єктами спеціальної та інклюзивної освіти, розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційних освітніх послуг в інклюзивному середовищі; володіння сучасними уявленнями про зміст, принципи організації, особливості навчально-методичного забезпечення та механізми практичної роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку, у загальноосвітніх закладах, загальноосвітніх закладах з інклюзивним та інтегрованим навчанням, загальноосвітніх спеціальних закладах; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків у сфері професійної діяльності;

СК 02. володіння базовими знаннями з педагогіки і психології, вміння їх реалізувати у корекційно-практичній діяльності; знання закономірностей особистісного розвитку людини на різних вікових етапах;

СК 03. навички оперування фаховою термінологією; здатність організовувати міжособистісні контакти;

СК 04. здатність використовувати професійно-профільовані знання під час організації роботи мультидисциплінарної команди у загальноосвітніх закладах, загальноосвітніх закладах з інклюзивним та інтегрованим навчанням;

СК 06. здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвивальну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку, з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів.

#### ***Програмні результати навчання :***

ПРН 1- здатність здійснювати аналіз заходів української держави щодо розвитку спеціальної освіти в історичній ретроспективі; виокремлювати методологічні і науково-теоретичні основи корекційної педагогіки;

ПРН 4 - здатність продемонструвати на базовому рівні забезпечення психолого-педагогічного супроводу осіб з порушеннями психофізичного розвитку з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб;

ПРН 11 - здатність діяти згідно з принципами толерантності, пов'язаними з професійною діяльністю корекційного педагога; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків у сфері професійної діяльності.

Наприкінці вивчення дисципліни студенти мають **знати:**

- історичні аспекти становлення і розвитку освіти дорослих у світі і в Україні; концепції корекційної андрагогіки; досвід зарубіжних країн в організації освіти дорослих; нову парадигму освіти дорослих в українському суспільстві;
- основні поняття корекційної андрагогіки;

- поняття дорослості; вікову періодизацію; динаміку життєвої проблематики дорослої людини і її взаємозв'язок з освітою;
- специфіку освіти в дорослому віці (індивідуальне, групове, колективне навчання дорослих, самоосвіта дорослої людини);
- основні проблеми корекційного навчання й виховання, систему принципів, методів, прийомів і корекційних засобів навчання, виховання та професійної підготовки дорослих осіб із порушеннями здоров'я;
- знати правила ергономізації освіти дорослих з особливими потребами;
- особливості спеціального психолого-педагогічного, реабілітаційного супроводу навчання дорослих із різними психофізичними порушеннями (нозологіями);
- особливості інтегрованого та інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти;
- зміст та форми професійної реабілітації дорослих осіб порушеннями психофізичного розвитку;
- андрагогічні засади професійної зайнятості людей із психофізичними порушеннями (за нозологіями);
- спеціальні служби, діяльність яких спрямована на забезпечення соціальної допомоги, освіти, реабілітації осіб з порушеннями психофізичного розвитку.

#### **Уміти:**

- розуміти предмет, об'єкт корекційної андрагогіки, роль освіти в житті і діяльності дорослої людини;
- аналізувати спеціальну науково-методичну літературу з проблем спеціальної освіти дорослих осіб з психофізичними порушеннями;
- добирати систему принципів, методів, прийомів, корекційних засобів навчання і виховання дорослих різних вікових категорій, які мають порушення психофізичного розвитку;
- здійснювати диференціацію та індивідуалізацію навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб дорослих; розробляти оптимальні "освітні маршрути" для осіб з особливими потребами (відповідно до нозології);
- забезпечувати спеціальні умови для навчання; дотримуватись правил ергономічності освітнього процесу; забезпечувати вільний доступ до інфраструктури закладу освіти з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я;
- сприяти усуненню основних бар'єрів, які мають місце в навчанні дорослих з особливими потребами; сприяти їхній соціальній підтримці, орієнтації й адаптації в сучасних соціально-економічних умовах;
- сприяти розвитку активної життєвої позиції дорослих з особливими потребами в процесі освіти;

### **5. Структура навчальної дисципліни.**

Навчальна програма курсу розрахована на 150 годин. Із них: аудиторних – 44 години, самостійної роботи – 98 годин, консультацій – 10 годин.

Видом контролю є *залік*. На вивчення дисципліни за вимогами кредитно-модульної системи відводиться 5 кредитів ECTS.

Навчальна дисципліна включає **три модулі**.

У межах **першого модуля** визначено **два змістові модулі**.

У **першому змістовому модулі** "*Сутність андрагогіки як науки. Методологічні засади корекційної андрагогіки*" розглядаються питання становлення та розвитку корекційної андрагогіки; основні поняття і категорії педагогічної галузі; цілі, принципи та завдання корекційної андрагогіки; загальні особливості формальної і неформальної освіти дорослих.

У **другому змістовому модулі** "*Організація сучасної андрагогічної практики. Освіта та суспільна зайнятість осіб з психофізичними порушеннями*" вивчаються прикладні питання

організації дорослих з особливими потребами, зокрема форми, методи, прийоми, корекційні засоби навчання і виховання дорослих різних вікових категорій; андрагогічні засади професійної зайнятості людей із психофізичними порушеннями (за нозологіями).

Головна спрямованість **другого модуля** (навчальний проект) полягає у формуванні творчого розуміння і розв'язання проблем університетської освіти.

**Третій модуль** передбачає здійснення контролю з кожного змістового модуля з метою з'ясування рівня засвоєння студентами змісту конкретного модуля.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю - контрольна робота Бали
<b>Змістовий модуль 1. <i>Сутність андрагогіки як науки. Методологічні засади корекційної андрагогіки</i></b>						
<b>Тема 1.</b> Корекційна андрагогіка в системі педагогічних наук. Основні категорії корекційної андрагогіки. Етапи її розвитку (наукові засади; предмет, принципи та методи досліджень у галузі андрагогіки)	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 2.</b> Доросла людина з особливими потребами як суб'єкт навчання (поняття дорослості; вікова періодизація; динаміка життєвої проблематики дорослої людини з особливими потребами і її взаємозв'язок з освітою)	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 3.</b> Освіта дорослих в Україні та світі. Принципи навчання дорослих з порушеннями психофізичного розвитку. Освіта як системоутворювальний чинник професійної реабілітації дорослих осіб з інвалідністю	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 4.</b> Концепція розвитку неформальної освіти дорослих в Україні. Освітні послуги у сфері неформальної освіти дорослих з особливими потребами	13	2	2	8	1	3
<b>Разом за модулем 1</b>	<b>58</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>38</b>	<b>4</b>	<b>12</b>

<b>Змістовий модуль 2. Організація сучасної андрагогічної практики. Освіта та суспільна зайнятість осіб з психофізичними порушеннями</b>						
<b>Тема 5.</b> Специфіка освіти в дорослому віці. Форми навчання дорослих (індивідуальна, групова, колективна); самоосвіта дорослої людини. Методи, прийоми, корекційні засоби навчання і виховання дорослих різних вікових категорій, які мають порушення психофізичного розвитку	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 6.</b> Диференціація та індивідуалізація навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб дорослих. "Освітні маршрути" для осіб з особливими потребами (відповідно до нозології)	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 7.</b> Психолого-педагогічний, реабілітаційний супровід навчання дорослих осіб маломобільних груп (за нозологіями) в інтегрованому та інклюзивному освітньому середовищі	17	2	4	10	1	6
<b>Тема 8.</b> Студентська молодь з особливими потребами. Інклюзивне навчання студентів з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 9.</b> Соціальна реабілітація окремих категорій осіб з особливими потребами. Андрагогічні засади професійної зайнятості людей із психофізичними порушеннями (за нозологіями)	15	2	2	10	1	3
<b>Тема 10.</b> Спеціальні умови навчання та життєдіяльності людей з особливими потребами. Адаптоване ергономічне середовище для осіб з особливими потребами	15	2	2	10	1	3
<b>Разом за модулем 2</b>	<b>92</b>	<b>12</b>	<b>14</b>	<b>60</b>	<b>6</b>	<b>21</b>



Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						7
<b>Всього годин за курс / Балів</b>	<b>150</b>	<b>20</b>	<b>22</b>	<b>98</b>	<b>10</b>	<b>100</b>

### 6. Завдання для самостійного опрацювання.

**Самостійна робота** базується на самостійній пізнавальній діяльності студентів, стимулює проблемний, дискусійний характер навчання, підвищує творчу активність студентів у процесі оволодіння професійними й загальноосвітніми знаннями. Головна мета самостійної пізнавальної діяльності студентів – навчитися індивідуально здобувати, оновлювати, поповнювати знання, плідно використовувати їх під час навчання та в подальшій професійній діяльності. Самостійна робота студентів базується на принципах розвиваючого навчання, відбувається без безпосередньої участі викладача, але під його керівництвом. У процесі самостійної роботи реалізується основна функція навчального процесу – одержання студентом максимального обсягу знань, їх закріплення і перетворення у стійкі вміння і навички. Завдяки самостійній роботі студенти набувають також здатність: більш чітко й усвідомлено проявляти мотивацію й цілеспрямованість у набутті знань; виховувати в собі самоорганізованість, самоконтроль та інші особистісні якості; заповнювати "інформаційний вакуум" необхідними науковими знаннями; позбутися так званого "явища вторинної неграмотності", зокрема, невміння осмислено читати, аналізувати отриману інформацію, робити власні висновки; формувати мовну компетентність; набувати навичок самостійної роботи для майбутньої професійної діяльності: брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні рішення, виходити з кризових ситуацій.

Під час вивчення навчальної дисципліни "Корекційна андрагогіка" студентам пропонуються найбільш ефективні форми самостійної роботи: робота з навчальною, науковою, науково-популярною та довідковою літературою; підготовка творчих відповідей на запитання; опрацювання проблемних питань; підготовка доповідей, конспектів, тематичних розвідок, анотацій, рефератів; написання есе; робота з бібліографією; складання тематичних таблиць, схем тощо.

Виконання завдань самостійної роботи перевіряються на практичних заняттях.

*Завдання:*

1. Підготуйте доповідь на тему: "Завдання корекційної андрагогіки".
2. Опрацювати тематичний словник основних дефініцій курсу.
3. Підготуйте тематичну розвідку : "Порівняння педагогічної й андрагогічної моделей навчання".
4. Назвіть й охарактеризуйте етичні норми спілкування з дорослими особами з інвалідністю різних нозологій.
5. Дайте розширену відповідь на запитання: У чому полягає значення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у вирішенні завдань корекційної андрагогіки ?
6. Складіть бібліографію нормативної бази, яка регулює права осіб із психофізичними порушеннями.
7. Ознайомтеся з роботою реабілітаційного центру для дорослих з порушеннями психофізичного розвитку і опишіть свої враження у формі есе.
8. Розробіть корекційну програму для дорослих з порушеннями психофізичного розвитку.
9. Проаналізуйте Доповідь ЮНЕСКО "Освіта для 21 століття", на основі якої формулюються завдання освіти для осіб з інвалідністю. Складіть конспект.
10. Складіть тематичну таблицю: "Навчання дорослих: основні організаційні форми та

технології".

11. Підготуйте доповідь на тему: "Типові форми зайнятості осіб з інвалідністю із психічними захворюваннями та розумовою відсталістю у зарубіжних країнах".
12. Заповніть тематичну таблицю "Складові елементи абілітації/реабілітації дорослих із порушеннями опорно-рухового апарату в Україні":

складова	зміст
психологічна	
медична	
фізична	
фізкультурно-спортивна	
трудова	
професійна	

13. Підготуйте реферат на тему: "Діяльність Українського товариства сліпих (УТОС)".
14. Проаналізуйте сучасне програмно-апаратне забезпечення, яке використовується в освіті, процесі абілітації/реабілітації, професійній підготовці та організації трудової діяльності осіб із порушеннями зору.
15. Підготуйте тематичну розвідку на тему: "Діяльність вишів Європи та США з питань доступності архітектурного середовища для студентів та інших осіб з обмеженими фізичними можливостями".
16. З відповідної літератури випишіть і проаналізуйте організаційно-технічні вимоги для освітніх установ щодо створення доступного середовища для осіб з психофізичними порушеннями.
17. Розробіть власні пропозиції щодо покращення адаптованого середовища освітніх установ.
18. Проаналізуйте головні причини незначної кількості молоді з інвалідністю у вишах такі як страх перед непристосованістю до соціального середовища, незабезпеченість безбар'єрного доступу, відсутність спеціально адаптованого громадського транспорту для перевезення маломобільних верств населення, спеціальних пристроїв і оснащення у вишах, нерозробленість методики викладання для студентів з особливими потребами.
19. Заповніть тематичну таблицю: "Основні складові функціонально-планувального аспекту закладу освіти та їхнє забезпечення":

Функціональна складова приміщення	Забезпечення
організація основних груп приміщень	
організація технічних приміщень	
комунікації між приміщеннями	
зв'язок будівлі з зовнішнім середовищем вишу	

20. Підготуйте опис програмно-апаратного забезпечення для проведення корекції порушень сурдологопедичного характеру:
  - експертний програмний комплекс "Лонгітюд". Призначення: ...;
  - інноваційна здоров'язберігаюча програмна технологія "Цицерон. ЛОГО діакорр 1". Призначення: ...;
  - універсальний діагностико-слухо-мовленнєвий прилад-тренажер "Глобус". Призначення: ...;
  - програмно-дидактичний комплекс інтерактивних ігор та поліграфічних матеріалів "Логомір". Призначення: ...;
  - збірник інтерактивних ігор "Звуковий калейдоскоп". Призначення: ...;
  - Комп'ютерний тренажер "Дельфа – 130". Призначення: ...;

- Комп'ютерний тренажер "Дельфа – 142". Призначення: ... .
21. Підготувати презентацію інтернет-видань, газет і журналів, що розраховані на осіб з осололивими потребами.
  22. Підготувати доповідь, в якій розкрити та представити приклади активних форм і методів навчання дорослих (елементи інтерактивної технології).
  23. Підібрати матеріали з формування позитивної мотивації до навчання у дорослих з порушеннями психофізичного розвитку (література, художні та документальні фільми, ролики, мотивуючі лекції тощо).
  24. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дорослого з мовленєвими порушеннями в системі професійного навчання та вищої освіти.
  25. Скласти опис можливостей реалізації функцій адаптивного навчання відповідно до специфіки навчання дорослих із мовленєвими порушеннями.
  26. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дорослого з порушенням зору в системі професійного навчання та вищої освіти.
  27. Скласти опис можливостей реалізації функцій адаптивного навчання відповідно до специфіки навчання дорослих сліпих та слабозорих.
  28. Скласти психолого-педагогічну характеристику на дорослого з порушенням слуху в системі професійного навчання та вищої освіти.
  29. Скласти опис можливостей реалізації функцій адаптивного навчання відповідно до специфіки навчання дорослих із порушенням слуху.
  30. Скласти анкету, на основі якої можна було б визначити ставлення дорослих з психофізичними порушеннями до подальшої освіти.

### ***Види (форми) індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ)***

Індивідуальне науково-дослідне завдання є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студентів, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Види ІНДЗ з курсу "Розвиток і виховання дітей раннього віку":

- конспект-презентація із теми (модуля) за заданим планом;
- конспект-презентація із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис;
- конспект першоджерела (базового дослідження з педагогіки);
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем;
- повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття у загальні та спеціальній педагогіці, аналіз інформації, самостійні дослідження;
- участь у створенні тематично-методичних тек, стелажів, стендів, каталогів тощо.

### **IV. Політика оцінювання**

Викладання курсу "Корекційна андрагогіка" базується на активній взаємодії із студентом, а також на політиці академічної доброчесності.

Політика курсу передбачає неприпустимість плагіату та списування під час контрольних робіт. (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Обов'язковим є виконання всіх поставлених завдань.

Засвоєння пропущеної теми лекції перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує відповідно до графіку консультацій.

Якщо студент не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (15 балів) він може бути включеним на повторне вивчення даної дисципліни. Обов'язковим для отримання допуску до заліку є наявність відвідування більш 50% занять та виконання самостійної роботи й індивідуального завдання.

## V. Підсумковий контроль

*Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:*

<i>Види оцінювання</i>	<i>% від остаточної оцінки</i>
<b>Змістовий модуль 1. <i>Сутність андрагогіки як науки. Методологічні засади корекційної андрагогіки</i></b> (усне опитування, тести, завдання)	12
Модульна контрольна робота 1 – тематичні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач	30
<b>Змістовий модуль 2. <i>Організація сучасної андрагогічної практики. Освіта та суспільна зайнятість осіб з психофізичними порушеннями</i></b> (усне опитування, тести, завдання)	21
Модульна контрольна робота 2 – тематичні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач	30
ІНДЗ	7
Залік:	100

### *Система поточного й підсумкового контролю знань*

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Корекційна андрагогіка" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження, творчі завдання, тематичні розвідки, конспекти-презентації, анотації прочитаної додаткової літератури, есе тощо, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;

□ ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань, тестів або в режимі комп'ютерної діагностики.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проєкту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

#### VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

#### *Критерії оцінювання*

**90-100 балів ("відмінно")** ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

**82-89 балів ("дуже добре")** ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні неточності або незначні помилки.

**75-81 балів ("добре")** ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. У відповіді студента наявні помилки.

**67-74 балів ("задовільно")** ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, що визначається як задовільний й на основі якого може відбуватися подальше навчання і майбутня фахова діяльність, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх за допомогою викладача.

**66-60 балів ("достатньо")** ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі значні помилки у виконанні практичних завдань, студент здатен усунути їх за допомогою викладача з утрудненням.

**59-1 балів ("незадовільно")** виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка "незадовільно" ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

## VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі : Тези доповідей. К. : Університет "Україна", 2011. 470 с.
2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : [навчально-методичний посібник] К. : Кондор, 2008. 272 с.
3. Архіпова С.П. Основи андрагогіки: навч. Посіб. Черкаси-Ужгород, 2002.
4. Барабаш О. Аналіз теорій навчання дорослих учнів. *Імідж сучасного педагога*. 2011. № 2. С. 7-9.
5. Болтівець С., Сігасва Л. Пріоритетні напрями освіти дорослих в матеріалах ЮНЕСКО. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2003. Випуск 3-4. С.160-164.
6. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. К., 2011.
7. Буренко В.М. Андрагогічний підхід до професійної перепідготовки вчителя гуманітарного профілю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти". К., 2005. 22 с.
8. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку / Ред рада вид.: В.Г. Кремень та ін. К. : Знання України, 2009. 491с.
9. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник / О. Скрипченко, Д. Долинська, В. Огородійчук та ін. К. : Каравела, 2007. 344 с.
10. Гончар Л.К. Соціальні послуги на рівні громади для людей з розумовою відсталістю : Посібник для дистанційного навчання. К., 2004. 80 с.
11. Декларація про права розумово відсталих осіб. Резолюція 2856 (XXVI) Генеральної Асамблеї ООН від 20 грудня 1971 р. Права інвалідів в Україні : Зб. прав. док. К., 1998. С. 83-90.
12. Дем'яненко Н. Освіта дорослих: світові тенденції другої половини ХХ – початку ХХІ ст. *Педагогічні науки* : зб. наук. праць : Полт. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава, 2011. Вип. 2. С. 39-44.
13. Дем'яненко Н. Трансформація концепції освіти дорослих у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. *Вища освіта України*. 2011. № 2. С. 59-65.
14. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України. Сучасний стан і перспективи розвитку. К., 1999. С. 52-55.
15. Ергономіка. Навчально-методичний посібник / Гервас Ольга Геннадіївна. Умань: видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2011. 30 с.
16. Зайнятість молоді з функціональними обмеженнями. Кол. монографія / Під ред. О.О. Яремевко. К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. 139 с.
17. Законодавство України у сфері освіти та професійного навчання (Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти) / упор. Б.Г. Чижевський, В.П. Головінов, Є.В. Красняков, М.М. Шевченко. К. : Парламентське видавництво, 2013. 376 с.

18. Засенко В., Колупаєва А. Діти з особливими потребами: пріоритетні напрями державної політики України в галузі освіти, соціального захисту й охорони здоров'я. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2014. № 3 (71). С. 20-29.
19. Зверєва І.Д., Іванова І.Б. Концептуальні основи соціального захисту людей з функціональними обмеженнями : *Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції*. К., 1995, С. 4-10.
20. Зінченко С. Психологічні особливості неформальної освіти дорослих. *Теорія і практика професійного навчання дорослих у ПТНЗ і на виробництві* : Нац. академія пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. К., 2010. С. 84-96.
21. Змеев С.И. Андрагогіка: основы теории, истории и технологии обучения взрослых. М.; ПЕР СЭ, 2007. 272 с.
22. Кемкіна В.І. Проблема психофізичного розвитку дорослих сліпих та корекція їх стану засобами ігрової діяльності. *Педагогіка та психологія*. 2011. № 12. С. 38-41.
23. Ковальчук В.І. Технологія навчання дорослих на основі особистісно орієнтованого підходу : тренінг / В. І. Ковальчук. 2-ге вид, перероб. К. : Шк. світ, 2011. 128 с.
24. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2014. № 2 (70). С. 7-18.
25. Колупаєва А.А. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2014. № 3 (71). С. 7-13.
26. Коляденко Н.В. Особливості організаційно-методичного забезпечення професійного навчання інвалідів : *Професійне навчання безробітних на виробництві (організаційно-методичний аспект)* : навч. посіб / За заг. ред. Л.М. Капченка. К. : ІПК ДСЗУ, 2009. С. 66-76.
27. Концепція освіти дорослих в Україні / Укл. : Лук'янова Л.Б. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2011. 24 с.
28. Кравченко Р.І. Київська модель послуг для розумово відсталих інвалідів у громаді. *Соціальна робота в територіальній громаді м. Києва: досвід 2004 року* : Нариси практиків / За ред. К.С. Шендеровського, І.Я. Ткач, К.В. Савченко. К. : КМЦССМ, 2004. 217 с.
29. Кравчун Н. Організація навчального процесу для дорослих за Я.Ф. Чепіногою. *Імідж сучасного педагога*. 2011. № 2. С. 24-26.
30. Криницька Л. Взаємодія професійно-технічних навчальних закладів і служб зайнятості в організації підготовки незайнятого населення. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2002. № 2. С. 8-15.
31. Лук'янова Л.Б. Концепція розвитку освіти дорослих в Україні (друге видання). ІООД НАПН України. К. : ТОВ "ДКС-Центр". 24 с.
32. Лук'янова Л.Б. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід. ГС "Українська асоціація освіти дорослих". К. : ТОВ "ДКС-Центр". 147 с.
33. Малишевська І. Право на вищу освіту осіб з особливими освітніми потребами та інвалідністю у законодавстві України. *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2015. № 2. С. 27-34.
34. Мірошніченко В. Історичні витоки сучасного італійського тьюторства в системі освіти дорослих. *Імідж сучасного педагога*. 2011. № 2. С. 35-36.
35. Нетьосов С.І. Інформаційно-комунікаційні технології – засіб соціалізації осіб з глибокими вадами зору. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015, т. 46. № 2. С. 132-138.
36. Нетьосов С.І. Корекційна андрагогіка : навч.-метод. рекомендації. [для студентів факультету психології ДНУ ім. Олесея Гончара]. Д., 2016. 40 с.
37. Нетьосов С., Актуальні проблеми вивчення дисципліни «Корекційна андрагогіка» *Особлива дитина : навчання і виховання*. 2017. № 3. С. 59-68.
38. Ничкало, Н.Г. Перспективи розвитку освіти дорослих в Україні (післямова). *Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і*

- перспективію*. Зб. наук. статей [кол. авторів]; за ред. Кременя В.Г., Ничкало Н.Г.; укл. Аніщенко О.В., Лук'янова Л.Б. К. : Знання України, С. 602-606.
39. Освіта дорослих – регіональний розвиток: досвід, виклики, стратегії : Зб. матеріалів Форуму до Міжнародних днів освіти дорослих у Запорізькій області (м. Запоріжжя, 6 жовтня 2016 р.) [кол. авторів]. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького. 142 с.
  40. Павлик Н. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді : [Навчальний посібник]. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 162 с.
  41. Прийма, С.М. Тенденції розвитку систем відкритої освіти дорослих в Україні. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2015. Вип. 2. С. 51-60.
  42. Протасова Н.Г. Теоретико-методичні основи функціонування післядипломної освіти педагогів в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.01 "Теорія та історія педагогіки". К., 1999. 433 с.
  43. Саламанкская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994 г. К., 2000. 21 с.
  44. Санчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2005. 360 с.
  45. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. Ч. I. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 238 с.
  46. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: навчальний посібник. К. : Вища школа, 1994. 143 с.
  47. Система центрів соціальної реабілітації дітей з інвалідністю в Україні. К. : НТІ "Інститут соціальної політики", 2012.
  48. Сігаєва Л.Є. Андрагогіка в професійному навчанні : Методичні рекомендації. К., 2003. 47 с.
  49. Сігаєва Л.Є. Підвищення кваліфікації фахівців як складова неперервної професійної освіти. *Неперервна професійна освіта* / за ред. І.А. Зязюна. К. : Віпол, 2000. С. 319-363.
  50. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / За ред. академіка В.І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с.
  51. Таланчук П.М., Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. Супровід навчання студентів з особливими потребами в інтегрованому освітньому середовищі: навч.-метод. посіб. К. : Соцінформ, 2004. 128 с.
  52. Філософський енциклопедичний словник / Національна академія наук України. К. : Абрис, 2002. 742 с.
  53. Шевцов А.Г. Корекційна андрагогіка як новітній науковий феномен. *Дефектологія*. 2007. № 3. С. 45-50.
  54. Шевцов А.Г. Освітні основи реабілітології: [монографія]. К. : МП Леся, 2009. 484 с.
  55. Шевцов А.Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей із вадами здоров'я: Монографія. К. : Соцінформ, 2004. 200 с.
  56. Шевцов А.Г. Особистісно центрована концепція формування реабілітаційного простору професійної освіти : Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету : Серія соціально-педагогічна. Випуск VII. / За ред. О.В. Гаврилова, В.І. Спивака. Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В.С., 2007. 420 с.

#### **Інформаційні (Інтернет) ресурси**

1. <http://www.cippe.edu-ua.net/akt.htm> – дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті
2. [www.education.gov.ua](http://www.education.gov.ua) – сайт Міністерства освіти і науки





23. Стратегія державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року (2018). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 січня 2018 р. № 10-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-derzhavnoyi-politiki-z-pitan-zdorovogo-ta-aktivnogo-dovgolittya-naselennya-na-period-do-2022-roku>
24. Фонд соціального захисту інвалідів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ispf.gov.ua/UserFiles/File/2016%20statustuka%20soc%20zahist%20invalid.pdf>

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- навчальний контент (конспекти, розширені плани лекцій або презентації);
- плани практичних занять;
- питання, тести, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю;
- завдання (питання, тести) для модульних контрольних робіт (МКР) / Завдання (інструменти) для оцінки результатів навчання з навчальної дисципліни.